

és a rút, az értékes és az értéktelen örök harcában azokat az erőket kell — ha áldozattal is — győzelemre segíteni, melyek Istenországának az emberi szívekben és életekben való megvalósulását segítik elő.

Ez a feladat jóságot, szeretetet, igazságérzetet, erkölcsi bátorságot és tisztaságot, sok türelmet és jóakaratot, erős hitet, szilárd jellemet, hivatásérzetet, teljes életet tételez fel és vár el Isten, az ember és az élet szolgálatának útján. „Adjátok meg azért mindenkinek, amivel tartoztok: akinek az adóval, az adót; akinek a vámmal, a vámot; akinek a félelemmel, a félelmet; akinek a tisztességgel, a tisztességet. Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak azzal, hogy egymást szeressétek; mert aki szereti a felebarátját, a törvényt betöltötte“ (Róm 13, 7—8). Ámen.

JAKAB DÉNES

AKI NEM GYŰJT VELEM, AZ TÉKOZOL

Lk 11,23b

Az őszi tájat bágyadt napsugár melengeti. Kint a mezőkön javában folyik a termény betakarítása. A kapuk előtt, udvarokon hervadt leveleket sepernek. A zöldszékes kertekben megszáradt gyomkórókat égetnek. Raktározzák a télire valót mindenfelé.

Betakarodás, takarékoság, tisztaság: kínálja magát a gondolat, bármerre nézek. Keresem az összefüggést a fogalmak között, keresem a lelki tartalmat a hétköznapi munkafolyamat fölött.

Jézus szavát ismételve: „Aki velem nem takar, tékozol.“ Így van megírva Lukács evangéliumában, Máté evangéliumában pedig így: „aki velem nem gyűjt, tékozol“ (12,30). Ahogy Jézus szavai lelkembe kapaszkodva mellém szegődnek, s napokon át kísérek, egyre jobban érzem, hogy itt újra a szorgalmasan gyűjtögető, takarékosan élő földműves ember élethelyzetéből indul ki és jut el örök igazságok közléséig, akárcsak a magvető példázatában. Érzem, hogy határozott állásfoglalásra késztet, válaszút elé állít, megtanít különbséget tenni értékes és értéktelen, hasznos és haszontalan tényezők és megnyilvánulások között. Lelki tisztaságra vezet, megszabadítva gyarlóságainktól, hogy gyarapodhassanak lelki értékeink.

Kijelentésének alkalmoszerűségét egy süketnéma meggyógyítása adja, amikor ellenségei azzal gyanúsítják, hogy gyógyítási sikerét Belzebub segítségével érte el. Ez a név ma már ismeretlen és számunkra idegen, keveset mondó, de abban a korban a népi vallásosság közismert

ördög-neve volt. Bármennyire jelentéktelen és mellékes ma e fogalom, számunkra mégis a lényeg tekintetében sokat mond, abban az értelemben, hogy kihangsúlyozódik Jézus győzelme a tisztátalanság fölött. A gyógyítás — akkor is és most is — nem egyéb, mint az ember lényegétől idegen, sőt káros testi, lelki tényezők eltávolítása. Harc a szervezet, a lélek tisztaságáért, a fertőzés kiküszöbölése által. Szabadítás, amelyvel leveszik rólunk életünk súlyos terheit. Takarítás, rendcsinálás.

A takarítás folyamatában elválasztjuk az értékest az értéktelentől, a hasznosat a károstól, a szükségeset a szükségtelentől. Mert mindkettő létezik ugyan, de mindkettőnek megvan a maga helye. A rendteremtés pedig nem egyéb, mint a tényezőket a nekik megfelelő helyre tenni, ahogyan a teremtésben Isten az őskáoszból rendet teremtett, elválasztván a világosságot a sötétségtől.

Jézus a templom megtisztításakor kiűzi a pénzváltókat és a galamb-árusokat, mint nem odatartozókat, mert ők az imádság házát fertőzték meg.

Istenországával kapcsolatos példázatai között találjuk a tiszta búza és a konkoly elkülönítéséről való tanítását: „Szedjétek össze először a konkolyt, kössétek kékébe és égessétek el, a búzát pedig takarítsátok be csűrömbe“ (Mt 13,30), mert a tisztátalannak nincs öröksége Istenországában (Ef 5,5). Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti. Gyűjtsetek azért magatoknak igazi kincseket, melyeken sem rozsdá, sem moly, sem tolvajok nem tehetnek kárt (Mt 6,19), s ami igaz, s tisztességes, ami igazságos, ami tiszta azt vegyétek figyelembe (Fil 4,8).

A tiszta gondolatú embernek rendszerető értelme, helyénvaló fogalmi, helytálló ítéletei vannak. Tisztán látónak is mondják. „A tiszta érzésekben magára eszmél minden el nem romlott ember.“ Helyén van a szíve, s a szeretet a gyűlölettel nem kavarog együtt benne szertelen összevevisszaságban. Így lehet képes meglátni Istent. A tiszta ajkú ember beszéde egyenes, melyben az igen—igen, a nem pedig nem. Áldás és átok, igazmondás és hazugság nem fér meg ajkán egymás mellett, és nem szennyezi be nyelvével egész testét, s nem borítja lángba életét.

Ilyen szellemben gyűjtögeti Jézus, a jó pásztor, az elszéledt nyáját egybe. Ilyen szellemben akarja egybegyűjteni népét, „mint a tyúk a csibéit szárnyai alá“. Ilyen értelemben biztatja tanítványait, hogyha az ő nyomába lépnek, embereket fognak halászni. Ezért küldi őket az elszéledt nyájhoz. Aki ezt teszi, az jutalmat nyer és az örökéletre kincseket gyűjt. Aki nem ezt tesz, az tékozol.

A tékozló fiú apjának vagyonát szórta szét, tivornyás helyeken s a disznók vályúja előtt. Gyermekei jussát, istenfiúságát tékozolja el mindenki, aki emberi értékeit nem becsüli.

A betakarítás munkafolyamatában a mezei munkás összegyűjti a termőföld életet tápláló értékeit. Elraktározza, vigyáz rá, „beosztja“, hogy szükség esetén mindig legyen tartaléka.

A takarékoság lényege az, hogy minden érték a legmegfelelőbb helyre kerüljön, minden hasznos tényező a legcélszerűbben értékesítődjön, ahol a legnagyobb hatást eredményezi. „Szánalomra méltó minden

érték, mely magát ostoba célokra fecsérli el.“ „Ne adjátok a kutyáknak azt, ami szent, gyöngyeiteket se dobjátok a disznók elé, mert eltaposás lábukkal, azután megfordulnak, és széttépnek titeket“. (Mt 7,6).

Az őszi tájban napsugár aranyozza az Isten áldását gyűjtő szorgalmas kezeket. Szép eredmények növelik az önbizalmat. Halad a betakarítás, s az ottmaradt giz-gaz is eltakarítódik. Lassan a megnyugvás csendessége édesgeti bennetek a jól végzett munka sikerélményét. S ha jön a tél, ha jön a tavasz, ha jön az új erőpróba, elrendezett raktáraitokból, ésszerű beosztással lesz majd tartalék.

Mindezt azért mondtam el, hogy megérthessük: így van a valószínűleg értékek világában is. Értelmünkre, szívünkre mindig ráragyog Isten szeretete, hogy lássuk és érezzük, mi az örök érték és hogyan lehet különbséget tenni a fenséges és nevetséges, az építő és romboló, a hasznos és a káros, a tiszta és a tisztátalan között, és hogyan lehet Jézussal együtt gyűjteni: tiszta szívet, tiszta lelkiismeretet, tiszta gondolatot, tiszta hitet, egyszóval istenfiúsági kincseket. Hogy lássuk, hogyan kell egy gyülekezeti közösségben Jézussal gyűjteni és lelki házzá épülni.

Isten a hit által melengeti gyengülő akaratumkat, ha közeledünk hozzá, hogy vigyázhassunk lelki kincseinkre takarékosan, és soha se legyünk tékozló gyermekei, kik gyöngyeiket ostoba célokra szórják szét.

Jézushoz való tartozásunk követelménye a vele való takarás. A vagy-vagy válaszutja előtt állva, hiszem, hogy nekünk könnyű lesz mellé állni. Amen.

HATALOM, DICSŐSÉG

Mt 6,13b

A Miatyánk utolsó szavai még fülünkbe csengtek, amidőn kétszer megismételve olvastam ugyanazokat a Bibliából: „tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké“.

Hatalom, dicsőség, amint kimondom, jelezni akarom, hogy lelkeimet Isten hatalma és dicsősége töltötte be, s próbát teszek nektek is megmutatni azt.

Különös, de azt is be kell vallanom, hogy amikor erre vállalkozom, minduntalan a gyermekkori mesék gyakran hallott közhelye tolakodik elé. Kimondom hát így, ahogy sokszor hallottam és sokszor elmondtam magam is: „Felséges királyom, életem-halálom a kezébe ajánlom“.

Nem véletlen e képzettársítás, mert, ha valaha voltak királyok, akiknek hatalma, dicsősége abban állott, hogy alattvalóik élete és halála